

MISKOLCI EGYETEM
Műszaki Anyagtudományi Kar
Kerpely Antal Anyagtudományok és Technológiák
Doktori Iskola

Anyagok térfogati és határfelületi egyensúlya

Dr. Kaptay György

TANTÁRGYLEÍRÁS

2016. szeptember

Anyagok térfogati és határfelületi egyensúlya

Dr. Kaptay György

Tantárgy jegyzője

Dr. Kaptay György, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja, Fémtani Képlékenyalakítási és Nanotechnológiai Intézet, Nanotechnológiai Tanszék tanszékvezető.

Elérhetőségek: B1 épület, I. emelet 102 szoba, mail: kaptay@hotmail.com, tel: 1547, vagy +36 30 415 0002, honlapok: <http://www.matsci.uni-miskolc.hu>, vagy www.kaptay.hu

Tantárgy célcsoportja

A tárgy a Kerpely doktori iskola minden hallgatójának ajánlott, különösen a Határfelületi jelenségek és technológiák tématerület hallgatóinak.

Tantárgy nyelve

Magyar vagy angol.

Tantárgy célja

Rendszerezni a hallgatók BSc és MSc szinteken megszerzett tudását a témában, illetve önálló kutatásra alkalmas, PhD-szintre emelni azt.

Tantárgy módszertana

A tárgy két részből áll: tantermi előadások és személyes konzultációk. Utóbbin a hallgató saját kutatási témájával kapcsolatban tárjuk fel azt, hogy saját kutatási témáját hogyan segítheti a térfogati és/vagy határfelületi egyensúlyok elveinek és módszereinek ismerete és használata. A konzultációkon minden hallgató részt vesz, hiszen a legtöbbet mások megoldatlan problémáiból tanulhatunk.

Tantárgy tematikája

1. Anyagok térfogati termodinamikája – összefoglaló áttekintés.
2. Anyagok határfelületi termodinamikája – összefoglaló áttekintés
3. Anyagok termodinamikai és termofizikai tulajdonságainak modellezése.
4. Határfelületi erők – összefoglaló áttekintés.
5. Nano-szerkezetű anyagok termodinamikája – összefoglaló áttekintés.
6. Nanojelenségek – összefoglaló áttekintés.
- 7 – 14. Konzultációk.

Tantárgyhoz kapcsolódó irodalmak

J.W.Gibbs: On the Equilibrium of Heterogeneous Substances, Trans. Conn. Acad. Arts Sci. 1875-1878, vol.3, pp.108-248, pp.343-524

Kaptay Gy.: Anyagegyensúlyok, 2011.

Kaptay György tudományos cikkei (lásd Web of Science)

D.R.Gaskell: Introduction to thermodynamics of materials. 5th edition. Taylor and Francis, NY, 2008.

C.H.P.Lupis: Chemical Thermodynamics of Materials. Elsevier Sci Publ., 1983.

J.M.Israelachvili: Intermolecular and surface forces. Academic Press, London, 1998, 450 pp.

Lukas HL, Fries SG, Sundman B: Computational Thermodynamics. The Calphad method. Cambridge University Press, 2007, Cambridge, UK, 313 pp.

A.W.Adamson: Physical Chemistry of Surfaces, 5th ed., John Wiley and Sons Inc., NY, 1990.

N.Eustathopoulos, M.G.Nicholas, B.Drevet: Wettability at High Temperatures, Pergamon, 1999.

T.Iida, R.I.L.Guthrie: The Physical Properties of Liquid Metals, Clarendon Press, Oxford, 1993, 288 pp.

Tantárgy teljesítése, számonkérés

Szóbeli vizsga a fenti tételsorból és abból, hogy saját kutatásaiban mire és hogyan tudná használni a megtanultakat.

Tantárgyhoz kapcsolódó komplex vizsgakérdések

1. A Calphad (térfogati termodinamika) alapegyenletei.
2. Határfelületi energiák nevezéktana, hőmérséklet és koncentráció függése.
3. Állapothatározók és alapegyenletek termofizikai tulajdonságok modellezéséhez.
4. Határfelületi erők: alapegyenletek, az erők csoportosítása és beillesztése a newtoni mechanikába.
5. A nano-Calphad (nano-anyagok termodinamikája) alapegyenletei.